

amely során őskori (rézkori) és római kori cseréptöredékeket találtak.

A próbafeltárássra 2006. április 5–10. között került sor. A lelőhelyet az M7 autópálya és az azt keresztező földút kiváltó útjának nyomvonala érinti. A helyszínen 7 szondaárkot húztunk egy-egy markolókanál szélesen, amelyekben 35–40 cm mélyen jelentkezett a sárga, helyenként homokos altalaj. A próbaásatás összesen 1300 m² nagyságú területen folyt. A szondaárkok közül mindössze az M7 autópályát keresztező út déli szakaszán észleltünk két régészeti objektumot, melyek datáló leletanyagot nem tartalmaztak. A terület többi részén a próbafeltárást negatívnak bizonyult. A lelőhely feltehetőleg az autópálya nyomvonalától D-re található.

Munkatársa: Korcsmáros Attila technikus.

TOKAI ZITA MÁRIA

443. Zalaszentő, Tátika vár

(Zala megye) Kk

A Zalaszentő község határában álló várrom régészeti kutatása 2001 óta folyik. Célja elsősorban a vár és a területén lévő épületek alaprajzi tisztázása, az egyes építési fázisok meghatározása, valamint a helyreállításához szükséges információk minél teljesebb körű felgyűjtése. 2006. május 22. és szeptember 15. között a műemlékvédelmi helyreállítást megelőzően a következő helyszíneken végeztünk feltárást.

A „B” helyiségtől K-re eső szelvények kutatására azért volt szükség, mert az É-i várfalon olyan mértékű volt a kifagyás, hogy annak állagvédelmi munkáit azonnal el kellett kezdeni. Ezen a részen, ahogy a Berg-féle felmérés is mutatja, két helyiség alapfalait sikerült dokumentálni. Jól látható volt ezek közül a Ny-i, trapéz alakú helyiség boltíves mennyezetének indítása. A K-i, téglalap alaprajzú helyiség eredeti É-i falának vakolatát is meg tudtuk őrizni. A helyiségeket nem tártuk fel csak a szükséges szintig, így el tudták végezni az É-i fal helyreállítását.

A palotaszárny Ny-i oldalán feltártuk a belső várat és az É-i bástyatornyot összekötő lépcsősort, illetve a külső toronyba vezető boltíves átjárót. A lépcsőket a sziklára faragták, és lapos homokkővel borították. Az átjáró falait téglával és kisméretű bazaltkővel rakták ki. A „H” helyiség bejáratát az északi fal alatti szikla kivésésével alakították ki. Jól megfigyelhetők voltak a bejárat ajtószár kövei és a küszöbkő is.

Az általunk „H” helyiségnek elnevezett, É-i falhoz kapcsolódó épületet a Berg-féle felmérésen külső bástyaként ábrázolják. Ennek az épületnek a belső részét, és az É-i falát tártuk fel. A 150–160 cm vastag, bazaltból épített, meszes habarccsal összekötött falat közvetlenül a sziklára rakták. Megtaláltuk a helyiség döngölt agyag járószintjét is, amelyet többször megújítottak. A helyiségből késő középkori edénytöredékek, díszes kupák töredékei, kályhacsempe-töredékek, vaseszközök és faragott kövek kerültek elő. Innen került elő egy díszes,

bronzból készült könyvkapocs is. A helyiség déli falát téglával fedték, illetve boltíves lehetett. Nem sikerült elérnünk a helyiség Ny-i falát, ezt a következő szezonban kutatjuk tovább. A helyiség feltárásként megállapíthatjuk, hogy ezt a külső épületet nagy valószínűséggel a 15–16. században építhették.

Utolsó szelvényünket az átjáró Ny-i fala és az É-i várfal által bezárt sarokban nyitottuk. A szelvény Ny-i oldalán egy újabb helyiség ÉK-i, kváderkővel kirakott sarkát figyeltük meg. Ezt a helyiséget a következő ásatási szezonban tárjuk fel. A leletanyag nagy részét edénytöredékek, kályhacsempe-töredékek, vaseszközök töredékei és faragott kő építészeti elemek alkotják.

Munkatárs: Eke István.

VÁNDOR LÁSZLÓ

444. Zamárdi, Endrédi út

(Somogy megye) B, Á

2006. májusban próbafeltárást végeztünk az út Ny-i oldalán, a 066/22–24 hrsz. telkeken, ahol az építendő létesítmények által elfedett, illetve bolygatandó területet kutatóárkokkal és egy kutatószelvényvel vizsgáltuk meg. A telek ÉK-i sarkában egy kora Árpád-kori (11. sz.) temetőrészlet 13 sírját tártuk fel. További magányos sír került elő a 2. sz. kutatóárok Ny-i harmadában. A 14 sír közül 5 tartalmazott mellékletet. Ezekben sima S-végű ezüst és bronz fülbevalókat, bordázott, ezüsthóliás, hordó alakú gyöngyöket, és két bronz karikagyűrűt találtunk. Az 1. sz. kutatóárokban egy meghatározhatatlan korú tűzhely maradványai, a 2. sz. kutatóárokban pedig a bronzkori mészbetétes edények népe kultúrájához tartozó szórvány edénytöredékek kerültek elő. Az Árpád-kori temetőt korábban a telken átvezetett vízvezetékekkel, valamint egész biztosan az Endrédi út építése során is megbolygatták. Valószínűleg átterjed az út K-i oldalára, valamint a kutató telektől É felé is, ahol azonban a korábbi bányászati tevékenységgel megsemmisítették.

KÖLTŐ LÁSZLÓ

445. Zamárdi, Papföld

(Somogy megye) R, Kk

2006 novemberében a 2499/5 hrsz. telken végeztünk megelőző feltárást. A lelőhely a Rétföldi utcától É-ra helyezkedik el, az ismert avar temetőtől ÉNy-ra kb. 0,5 km-re. Munkánk során 98 régészeti objektum került napvilágra. Ezek egy késő középkori, 15–16. századi település maradványai. Kivételt képez egy őskori gödör, amely a rézkorból származik (Balaton-Lásinja-kultúra).

Az objektumok között különböző gödrök, tárolóvermek, cölöplyukak és kevés árok volt. Dokumentáltunk két, földbe mélyített épület tapasztott padlójának részletét is. A harmadik építménynek nagyobb része került felszínre, ebben az objektumban egy nagyméretű, faragott kötődéket: kapupersely fél darabját találtuk. Utóbbi építmény közelében 3–4 szabályos kerek

alapterületű tárolóverem helyezkedett el egy vonalban. Az egyik közműárok területén lévő beásás alján két tűzhely maradványát figyeltük meg. A jelenségek között megemlíthetünk még egy cölöplyuksort is, amelynek funkciója kérdéses, hiszen kis részét tártuk fel. A középkori telepobjektumok között egyébként sok esetben figyeltünk meg szuperpozíciót, ami huzamos megtelepedésre utal.

A leletanyagban nagyszámú kerámiatöredék volt, jórészt különböző fazekakból. A nagyobb mennyiségű állatcsont mellett a különböző vastárgyakat (kés, sarkantyú stb.) említhetjük meg. Avar kori sírokat nem találtunk, a temető nem terjed ki erre a területre.

SOMOGYI KRISZTINA

446. Zamárdi, Rétföldi út

(Somogy megye) A, Kk

2006. július 4–6. között próbaásatást végeztünk a védett avar kori és a nyilvántartott késő középkori lelőhely szomszédságába eső területeken. A 2499/12 hrsz. telken húzott kutatóárokban az avar temető két szélső sorába tartozó 3 sír feltárta jelentkezett, valamint ÉNy-i irányban 91 m-nél megjelent az első középkori objektum, egy szabadban lévő kemence feltárta. A 2499/12 hrsz. telken kb. 80 m-nél, a 2499/11 hrsz. telken 91 m-nél jelölhető be a középkori település D-i szélé. A szántott réteg alatt 60–70 cm mélyen megjelentek a középkori gödörjelenségek, egy hamusgödör, mellette szabadban lévő kemence,

s egy nagyméretű gödör feltárta. Megállapítható, hogy a középkori település tovább folytatódik ÉNy-i irányban, a 2499/73 hrsz. telekre is áttérjed. A tervezett út a régészeti lelőhely centrumán helyezkedik el, s az objektumok feltehetően sűrűn jelentkeznek. A 4. sz. objektum alapján 16. sz. végi–17. századi kerámiaanyaggal is számolni kell. A próbaásatással feltártuk az avar temető legszélső sírjait. Megállapítottuk, hogy a Rétföldi úti 3 építési telek (Hrsz.: 2499/11, 2499/12, 2499/13) régészeti jelenségeket nem tartalmaz. A középső 3 telek, valamint a bejelölt út területe, s a földterület ÉNy-i végén lévő 3 telek a nyilvántartott régészeti lelőhelyen, a késő középkori település területén helyezkedik el, kb. 5600 m²-en.

Munkatárs: Bajzik Annamária régésztechnikus.

BÁRDOS EDITH

447. Zámoly, Keresztes-Borbála-dűlő

(Somogy megye) Ró

2006 áprilisában terepbejárást végeztünk a tervezett szélerőműpark területén. Az eddig ismert 24 zámolyi lelőhelyen kívül munkánk során egy új lelőhelyet regisztráltunk. A Keresztes-Borbála-dűlő Ny-i részén a tervezett 21. sz. toronytól kb. 400 m-re DK-re egy kb. 80×60 m kiterjedésű római kori település maradványa lehet. Az ÉNy–DK irányú dombhát DNy-i végén, részben annak É-i lejtőjén húzódik a lelőhely, melyet viszonylag sok kerámiatöredék jelzett a felszínen.

SOMOGYI KRISZTINA